

sparrow' कलविकः, चटकः. -*v. t.* वृत्त्या परिवेष्ट c. or आहृ 5 U or अवरुष्ट 7 U.

Hedonic, a. सुखपर-विषयक.

Heed, v. t. आहृ 6 A, अवेक्ष 1 A, गृ 10, मन् c., अभिनन्द 1 P; सेव् 1 A. 2 अव-धा 3 U, मनो दा 3 U, सावधान a. भू, श्रु 5 P; See **Hear**. -*s.* अवधानं, अवेक्षा, सावधानता, मनोयोगः; 'take h.' सावधानो भव. -**ful**, -**less, n.** See **Careful**, -**less**.

Heel, s. पाणिं *m. f.*, पादतलं-मूलं; 'to be at one's h. s' पाणिं ग्रह् 9 U, अनुष्टु, पदं अनु-गम् 1 P; 'I shall be close upon your h. s' अहमनुपदमागत एव (S. 3) 'to take to or show h. s' पलाय् 1 A, अपक्रम् 1 U, 4 P; 'betake to h. s' जंघावलमव-लंक् 1 A; 'h. s over head' अवाक्-शिरस् *a.*, ऊर्ध्वपाद् *a.* -*v. i.* एकपाश्वर्यं पत् 1 P or परिद्वत् 1 A or प्र-लंक् 1 A.

Heft, s. उद्योगः, यत्नः, उत्साहः. 2 सुष्टि *m. f.*, त्सरः.

Hegemony, s. नायकत्वं, आधिपत्यं.

Heifer, s. वत्सवती, वत्सा; 'h. one year old' एकहायनी; 80 द्विहायनी, त्रिहायणी.

Heigh-ho, interj. हंही, अहो, भो भोः, रे रे.

Height, See under High.

Heinous, a. घोर, दारुण, अतिनिन्द्य, गर्हातम, अतिदुष्ट, महत्, अतिपापिन, अतिघोर, पापिष्ठ. -**ly, adv.** घोरं, दारुणं. -**ness, s.** घोरता, दारुणत्वं.

Heir, s. दाय्याद्; रिक्थहरः, अंशहरः-हारिन् *m.*, रिक्थभागिन् *m.*, रिक्थिन् *m.*, धनाधिकारिन् *m.*, उत्तराधिकारिन् *m.*, अंशभाक्, अंशिन् *m.*; 'sole h.' समग्रधनभाक्; 'h.-apparent' युवराजः; 'h.-loom' क्रमायातं जंगमद्रव्यं. -**ess, s.** धनाधिकारिणी, &c. -**less, a.** दाय्यादशून्य-हीन. -**ship, s.** धनाधिकारित्वं.

Heliolatry, s. सूर्यापसना.

Heliotope, s. सूर्यकमलं, श्रीहस्तिनी.

Hell, s. नरकः, निरयः, नारकः, दुर्मति *f.* 2 पातालं, रसातलं, अधोलोकः, अधोशुवनं; 'h.-tortures' कारणा, यातना. तीव्रवेदना; 'river of h.' वैतरणी. -**ish, a.** नारक (की *f.*), नरकीय, नारकीय (यी *f.*), नरक-स्थ. 2 **Cruel**, q. v. 3 अतिनिन्द्य, दुष्टतम.

Helm, s. कर्णः, केनिपातः-तकः, अरिचं. 2

Helmet, q. v.; 'placed at the h. of (royal) affairs' राज्यधुरार्या स्थापित.

-Helmsman, s. कर्णधारः, नाविकः.

Helmet, s. शिरस्त्रं, शिरस्कं, शिरोभूषणं, शिर-न्त्राणं, शीर्षकं ण्यं.

Help, s. साहाय्यं, उपकारः, उपकृतं-कृति *f.*, साहित्यं, अनुग्रहः, आनुकूल्यं. 2 गति *f.*, आ-श्रयः, शरणं; 'help ! help !' परित्रायध्वं, परित्रायध्वं. -*c. l.* साहाय्यं कृ 8 U, सहायः भू, अनुग्रह् 9 P, उपकृ (gen.); न हि दीपौ

परस्परस्योपकुरुते: (S. B. 420); तान्य-पि तत्त्वज्ञानायोपकुरुते (S. B. 447) 'h. a right understanding'. 2 संवृष्ट c., प्रवृत् c., पुरस्कृ, उद्युज् 10; 'b. ed him on his legs' उत्थातु तस्य साहाय्यं चकार; 'God h. s those who h. themselves' देवसुद्य-मायत्तं, विना पुरुषकारेण देवं न सिध्यति; देवं पुरुषकारेण साध्यसिद्धिनिबन्धनं; न स्वयं देवमादत्ते पुरुषार्थमपेक्षते (S. R. 104); 'can't h.' का गतिः, किमन्यच्छरणं; 'to h. himself to a mouthful' ग्रासग्रहणेन आत्मानं तर्पयितुं; 'a h. ing hand' ह-स्तावलंबः-बन्धः; देवेनेत्थं दत्तहस्तावलंबे प्रारंभे (Rat. 1); 'he could not h. laughing' हासं नियहीतुं न शक्नोति; 'I cannot h. going' मयावश्यं गंतव्यं; 'to h. at table' परिविष्ट 10. -**er, s.** उपकारकः, उपकर्तृ *m.*, सहायः. -**ful, a.** उपयोगिन, सहाय, उप-कारक, साहाय्यकारिन्. -**less, a.** अनाथ, निराश्रय, अगतिक, अशरण, गतिहीन, निरव-लंब, असहाय. 2 अपतिकार्य, अपरिहार्य, अप-तिविधेय, निरुपाय; 'we are simply h. in that matter' तस्मिन्निवधे अस्माक-मन्या गतिरेव नास्ति. -**Helpmate, s.** सह-धर्मिणी. 2 सहायः, सहकारिन् *m*

Helve, s. दंडः, सुष्टि *m. f.*

Hem, s. अंचलः, वसनप्रांतः, वस्तयः-दशाः (pl.). 2 उत्कासनं. -*v. t.* अंचलं सिव् 4 P. 2 (in) परिवेष्ट 1 A or c., परि-ष्ट 5 U or c., निरुष्ट 7 U

Hemicrania, s. अर्धावभेदकः

Hemicycle, s. गोलार्धं.

Hemiplegy, s. पक्षाघातः, पक्षवायुः.

Hemisphere, s. गोलार्धं, अर्धगोलः.

Hemistich, s. श्लोकार्धं, अर्धश्लोकः.

Hemorrhage, s. रक्त-रुधिर-स्रावः, रक्तक्षरणं.

Hemorrhoids, s. अर्शस् *n.*, शुद्धकीलः.

Hemp, s. शणं, भंगा, मातुलानी. -**en, a.** शण (णी *f.*), शण in comp.

Hen, s. कुक्कुटी; 'h.-hearted' भीरु, भीरु-हृदय, कातर, कापुरुष; 'h.-house' कुक्कुटपालिका; 'h.-pecked' स्त्रीवश, स्त्री-विधेय, स्त्रीजित, स्त्रीवश्य, स्त्रीवशवर्तिन्, भा-यटिक; 'h.-roost' कुक्कुटालयः.

Hence, adv. इतः, अस्मात् स्थानात्. 2 अतः, एतस्मात् कारणात्, तस्मात्; अत एव. 3 (From h.) अतः-परं, अतः or इतः-परं or ऊर्ध्वं; अद्य-प्रभृति; 'hence !' अपंहि, अपचाहि, अपसर; 'h.-forth, forward' अतः or इतः-परं or ऊर्ध्वं; अद्यप्रभृति, अद्यारभ्य, अद्यावधि.

Hepatic, a. यकृतसंबन्धिन्.

Heptagon, s. सप्तभुजा-सप्तकोणा-आकृतिः.

Herald, s. घोषकः, बंदिन् *m.*, राजदूतः. 2 (fig.) अग्रदूतः, प्रथमवाताहरः, अग्रसरः. -**Heraldry, s.** वंशावलीज्ञानं.